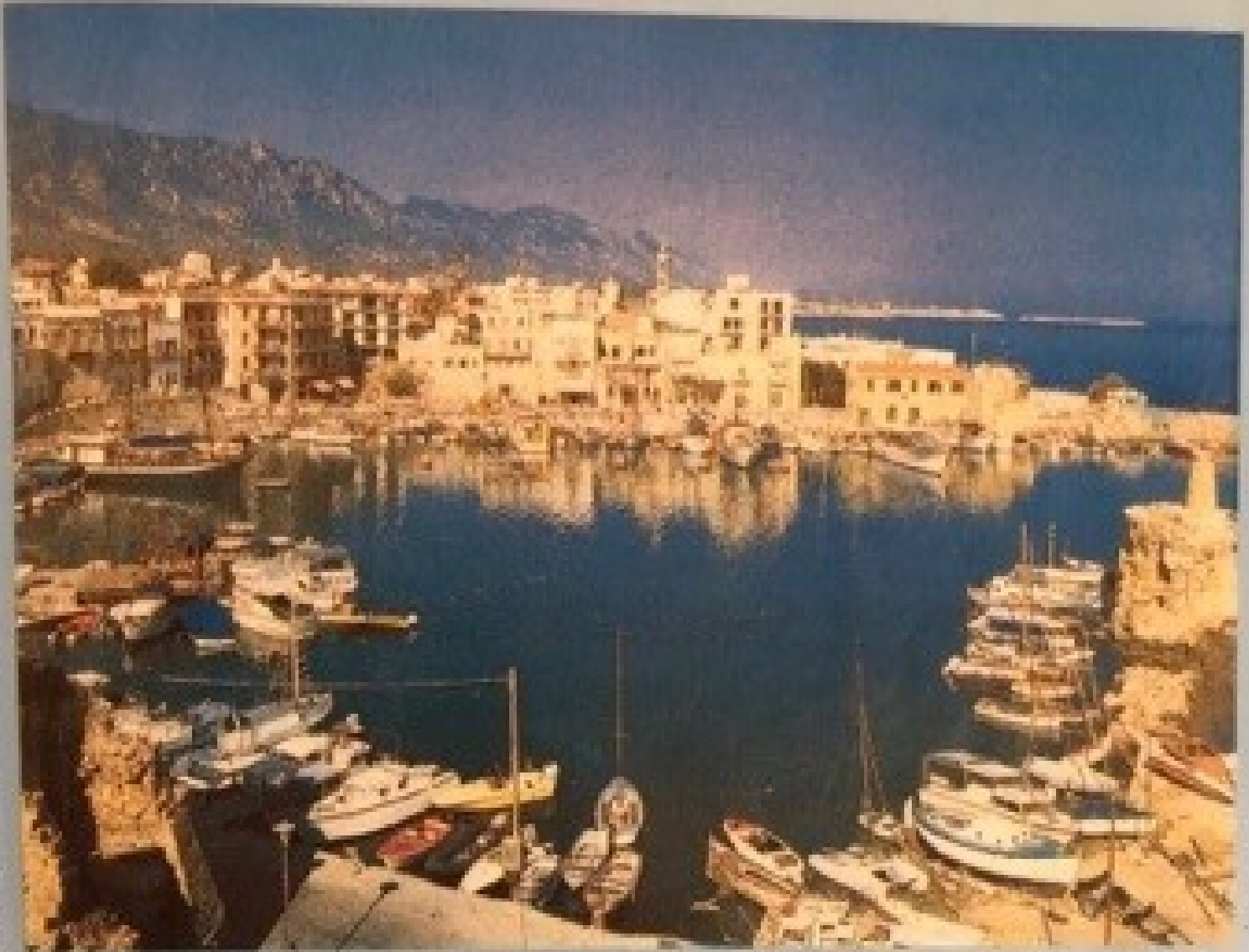

Δεν ξεχνώ

Το λιμάνι της Κερκύρας

Το παραμύθι αυτό γράφτηκε συνεργατικά σε τετράδιο από τους μαθητές 10 σχολείων και σπενόταν από σχολείο σε σχολείο με το ταχυδρομείο!

Μονόγραμμα

Όνομα Το θροσφυγάδαζα της Κερκύρας

Τάξη

Σχολείο

Θέμα

Σύμπραξη σχολείων:

1. Δημοτικό Σχολείο Κηπίου

Υπεύθυνοι Εκπαιδευτικοί: Αντριάνη Χριστοδούλου, Γεωργία Αναστασίου, Ζωή Λαζαρίδου-Μιλτιάδους, Μαρία Νικολάου

2. 2^ο Δημοτικό Σχολείο Ορχομενού

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Γερονικοπού Παναγιώτα

3. Δημοτικό Σχολείο ΔΔΜΗ-Ναύσταθμος Κρήτης-Σούδα-Χανιά (Ιδιωτικό)

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Σταυρούλα Λαδά

Αριθμός μαθητών: 13

4. Δημοτικό Σχολείο Σταυρακίου Ιωαννίνων

Υπεύθυνοι Εκπαιδευτικοί: Ανγέλη Ελένη, Αδάμου Ευδοξία, Πουλίζος Χριστόφορος, Μπόζιου Ευθαλία

5. 7^ο Νηπιαγωγείο Ιωαννίνων

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Κωνσταντίνα Τάλλου

6. 3^ο Δημοτικό Σχολείο Γρεβενών

Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός: Αργύρης Καραλιόλιος

7. 2^ο Δημοτικό Σχολείο Γρεβενών

Υπεύθυνός Εκπαιδευτικός: Θωμαή Τζήκα

8. 9^ο Δημοτικό Λάρισας

Υπεύθυνοι Εκπαιδευτικοί: Νιδέλκος Λεωνίδας, δάσκαλος, Κίτσου Βίλλη, θεατρολόγος, Πετρίκης Σωτήρης, εικαστικών

9. 10^ο Δημοτικό Σχολείο Αιγάλεω

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Κυριακή Λιανού

10. Δημοτικό Σχολείο Ασγάτας

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Ανθή Παπαϊωάννου

Το προσφυγόπουλο της Κέρυγας

Μαύρας ουρατός, αεροπλάνα, αγγελοπτερωτοί, βομβαρδισμοί, καπνοί, εκρήξεις...

«Κύρσε... κύρσε... μπορείτε να κατεβείτε, Ξύνη προσγειωθεί» η φωνή της αεροσυνοδού με επάτασε. «Ξυθκίμη...» τάρμπασα να πω και βγήκα από το αεροπλάνο. Τα μάτια μου κοκτάζουν τον ουρανό. Ξαράτσα τρία χρόνια μετά... πιο γαλατός... το μαύρο χρώμα έβαλε τζέοντ στη ψυχή μας.

Ίσχαμε φύγει βασιστικά και εγώ μικρός τότε ρωτούσα συνεχώς τη μητέρα μου «Ίσα φεύγουμε μάτα, Ίσατί;» «Μας δειχνουν γκε μου ος Τούρκοι. Θα ξαγάροουμε όμως», μου απάντησε η μητέρα μου με φωνή τρεμάμενη. Και τα μαε εδώ. Πίσω στην πατρίδα μου. Πίσω στην Κύπρο μου.

Ε΄, Ε΄, Ε΄, Δημοτικό Σχολείο Κιτίου

Προχωρώντας στους διαδρόμους του αεροδρομίου ανάμεσα στο πλήθος παρατηρώ μια οικογένεια που παρηγορεί το παιδί της για το

τέλος των διακοπών. Πόσο παράξενο σκε-
φτομαι. Ο μικρός έχει δακρυσμένα μάτια,
επειδή χυρνάει σπίτι του.

Σαν να άκουσα πάλι τη φωνή της μά-
νας μου...

- Μην είσαι λυπημένος. Σου υπόσχομαι ότι
σε λίγο καιρό θα είναι όλα πολύ δια-
φορετικά, μου έλεγε.

- Μην υπόσχεσαι ψέματα μαμά, της απαντούσα.
Στο μαύρο, όσο άσπρο κι αν ριζεις πάντα
θα έχεις γκρι.

Τα πόδια μου τρέμουν καθώς προχωρώ προς
την έξοδο του αεροδρομίου. Τότε δεν αφήσαμε
απλά ένα σπίτι. Συγγενείς, φίλοι, πατρίδα, μια
ζωή ολόκληρη κλείστηκε για πάντα στους τέσσερις
τοιχούς του σπιτιού μας στην Κερύνεια.

Δι, 2^ο Δημοτικό Σχολείο Ορχομενού Βοιωτίας

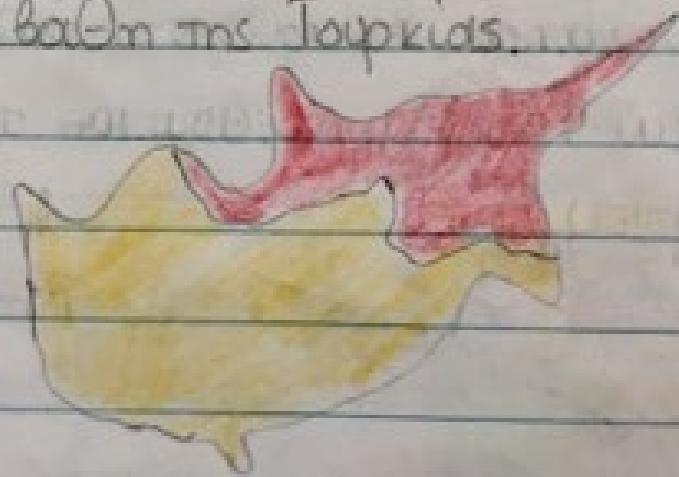
Παίρνω ένα ταξί. Θέλω να ξαναβρεθώ στην πόλη
μου, στο σπίτι μου. Να το δω. Έστω και σαν ένας
επισκέπτης. Καθώς κοιτάω τους δρόμους, μου φαίνο-
νται πιο μικροί. Πλησιάζω. Αυτή είναι η τελευταί-
α στροφή πριν το σπίτι μου. Είμαι τώρα ακριβώς

Έξω από αυτό... Κατεβαίνω. Κοντοστέκομαι απέναντι.
Το μυαλό μου χεμίζει φωνές. Έρχονται στ' αφτιά μου οι
φωνές των φίλων μου. Σαράντα τρία χρόνια πριν.
Παίζουμε στο δρόμο που δεν έχει τόσα αυτοκίνητα ό-
πως σήμερα. Γέλια, χαρά, σκανταλιές! Και η μυ-
ρωδιά από τις λεμονιές που είναι φυτεμένες σε κάθε
πελοδρόμιο! Σα ν' ακούω τώρα τη φωνή της μάνας μου
να με φωνάζει να πάω στο σπίτι να φάω.

Επανέρχομαι στην πραγματικότητα καθώς βλέπω μια
κοπέτσια να βγαίνει από το σπίτι! Το σπίτι μου. Είναι μια
γυναίκα με έναν άντρα κι ένα παιδί. Γύρω στα 10. Ξαφ-
ρισμαι. Τα συναισθήματά μου είναι αναίρεκτα. Με κατακ-
τούν.

Θυμάμαι τη δική μου μάνα να με παίρνει απ' το χέρι για να φύγουμε μέσα σ' ένα βουιτό από σειρήνες και πυροβολισμούς. Σα να βλέπω τον πατέρα μου μαζί με το θείο μου να τον παίρνουν τα στρατεύματα κατοχής πριν προλάβει να κάνει το παραμικρό. Δεν τον ζουάδα από τότε. Ακόμα τον ψάχνουμε. Είναι στους αγνοούμενους που πήραν οι Τούρκοι σε στρατόπεδα συγκέντρωσης στα βόρεια της Τουρκίας.

Μπήκα με τη μάνα μου σε ένα καράβι. Μαζί και με άλλους Κύ-

πριους. Όλοι παγωμένοι. «Πού θα πάμε, μάνα;» ρώτησα με αγωνία. «Θα πάμε στην Κρήτη, παιδί μου, στην Ελλάδα» βέβησε.

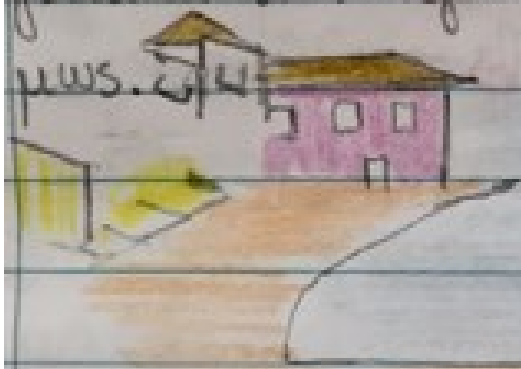
Μετά από ώρες κότεβήκαμε σε ένα λιμάνι. Το λιμάνι της Σούδας στα Χανιά. Γυναίκες και παιδιά κυρίως άρχισαν να κατεβαίνουν από το πλοίο. Και τώρα τι;

Ήρθε κάποιος κύριος και μας ρώτησε αν έχουμε

κάποιο συγγενή. Ο πατέρας μου είχε έναν θείο στα Χανιά. Του είπε τ' όνομά του και αυτός προθυμοποιήθη

να μας βοηθήσει. Θα μας πήγαινε εκεί, όπως κι έγινε. Ο θείος Σπύρος ζούσε σ' ένα σπίτι μέσα στα Χανιά. Κοντά στο παλιό λιμάνι. Ζούσε με τη γυναίκα του. Μεγάλοι άνθρωποι σε ηλικία. Φιλόξενοι όμως.

Ζήσαμε στα Χανιά ένα χρόνο. Όμως ήταν δύσκολα. Η μάνα μου δεν μπορούσε να βρει δουλειά και οι θείοι μου και αυτοί δυσκολευόνταν. Περήφανη η μάνα τούς ευχαρίστησε και φύγαμε από εκεί. Είχε συγγενείς στα Γιάννενα.

B2 Δημοτικού Σχολείου ΔΔΜΝ
Ναυστάθμου Κρήτης
Χανιά

Εκεί μας φιλοξένησε η θεία Άντρον, δεύτερη ξαδερφή της μάνας μου που ήταν παντρεμένη με πρόσφυγα από τη Μικρά Ασία. Με τον θείο Γιώργο είχαν δύο παιδιά και ζούσαν σε ένα προσφυγικό χωριό, λίγο έξω από την πόλη των Ιωαννίνων. Όλοι οι κάτοικοι εκεί μας καλοδέχτηκαν και μας σκεπάζτηκαν με αγάπη γιατί ένιωθαν τον πόνο μας και συμπεριζόνταν τα βάσανά μας. Είχαν έρθει πρόσφυγες κι αυτοί από την Ανατολή και ρίζωσαν εδώ φτιάχνοντας από το μηδέν τα νοικοκυριά τους Μικρά σιτάκια. Πολύ περιποιημένα. Με κήπους και πεντακάθαρες αυλές στολισμένες με πολύχρωμα λουλούδια.

Ο θείος Γιώργος μάς μάζεψε όλους γύρω από το

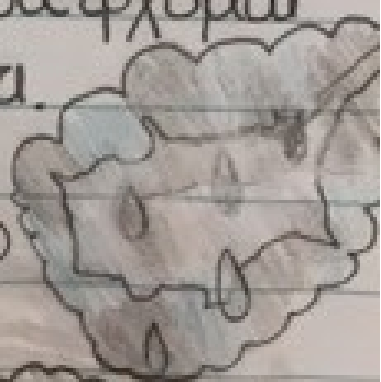
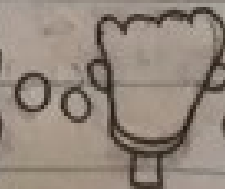

ζώνω τα κρύα βράδια του χειμώνα και μας μιλού-
σε για τις «χαμένες πατρίδες» που όσο ήθελε να επι-
σκευτεί αληθιά πενήντα χρόνια τώρα δεν κατάφερε πο-
τέ να πάει...

Άραγε εγώ θα μωρέσω κάποσε να γυρίσω πίσω στην ο-
γαπημένη μου Κύπρο και να ανακλύσω το σπίτι μου
και τη γειτονιά που γεννήθηκα;

Το ερώτημα αυτό με βασάνιζε πάντα αληθιά μέσα μου έ-
θια σιχόναχε η σιθα της εθιδας πως αυτὰ χρήγορα θα ζεθ-
ωναν και όθλα θα γινονταν όπως πριν. Ο πόλεμος και η κ-
τασραφή θα έμοιαζαν με παραμύθι...

Και να μου τώρα. Εδώ στη πατρίδα! Στη γειτονιά που έ-
ζησα τα πρώτα ανέμελα κι ευτυχισμένα χρόνια της ζωής
μου! Τα συναισθήματα κατακλύζουν τη ψυχή μου
και οι σκέψεις με συνεπαίρνουν. Αληθιώς θα ήθελα να
ήταν τα πράγματα όταν θα επέστρεφα. Τώρα έρχομαι
σαν επισκέπτης, σαν ξένος, στο ίδιο μου το σπίτι.
Χαίρομαι; Λυπάμαι; Δύσκολο να το πω!

Στα Γιάννενα μείναμε δύο χρόνια μέχρι που τελείωσα το δημοτικό. Πολλές φορές πήγαινα με τα άλλα παιδιά στο κάστρο της πόλης και στη λίμνη. Ο θείος μου έμαθε πως να ψαρεύω και σχεδόν πάντα έπιανα τα πιο πολλά ψάρια. Συχνά περιδιαβαίναμε τα στενά σοκάκια της παλιής πόλης και μερικές φορές πήγαινα και στα νησάκια της λίμνης.

Η μάνα μου δούλευε στα χωράφια και βοηθούσε τη θεία μου με τα ζώα. Πολλές φορές πήγαινα κι εγώ μαζί της για να τη βοηθώ και να την ξεκουράζω.

- «Εσύ να πας στα βιβλία και στα μαθήματά σου», μου έλεγε. «Να μάθεις γράμματα. Να γίνεις μεγάλος άνθρωπος. Να μην τυραννιέσαι όπως εγώ κι ο πατέρας σου...» Και τότε την έπιανε το παράνοιο και δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα δάκρυά της.

«Θεέ μου καταξίωσ' μας την Ένωση να δούμε, ζήσας μεν
εχοιμέ ψωμίν, μητε νερόν να πιαύμε...»

Κάθε φορά που αντίκριζα τον λόφο στο Μηϊζάνι θυμόμουν
τα λόγια του παππού μου. Όταν μέναμε μόνοι μας στα
οπία με έπαιρνε στην αγκαλιά του και μου έλεγε ιστορίες
από τον πόλεμο για την απελευθέρωση της Ηλείου το
1919-13. Είχε έρθει κι αυτός, μαζί με πολλούς άλλους Κύπριες
(φοιτητές οι περισσότεροι), ως εθελοντής και πολέμησε στο Αρ
δικό Μηϊζάνι.

Μαζί με τον Πέτρο Χατζηπαρχυρά - Φέσα από την Ίνια
της Πάφου και τον δήμαρχο της Λεμεσού Χριστόδουλο
Σιώβο. Αυτοί δεν πρόλαβαν να δουν ελεύθερα τα Γιάννενα.
Ήταν πολύ περήφανος που βοήθησε κι αυτός να μεγαλώσει
η Ελλάδα και να απελευθερωθεί η Μακεδονία και η Ηπει
ρος. Ευτυχώς δεν έζησε τα καταστροφικά γεγονότα, τον Ιού
λιο του 1974, στην αμαρτωμένη μας Κύπρο. Ο Θεός τον
πήρε κοντά του λίγους μήνες πριν.

Γ9 & Ε1, Δημοτικό Σχολείο Σταυρακίου Ιωαννίνων

Θυμάμαι ήταν χειμώνας όταν πέθανε. Από
τους πιο άγριους χειμώνες στα Γιάννενα. Παντού
γύρω μου όλα ήταν χιονισμένα... Κρύο πολύ
κι όλα τα δέντρα γεράτα κρυστάλας...

Έτσι αυριβώς ήταν και η ψυχή μου. Παχυ-
μένη και αρυσταλλιασμένη. Μου κοστίζει πολύ
ο χαρμός του παππού μου. Κλείστηκα στον
εαυτό μου για καιρό. Δεν έβγαίνα, δε μιλούσα
δε μανέναν... Ένιωθα μόνος και ξένος.

Εμείνη τη χρονιά, ήταν η πρώτη φορά που
είδα και τη λίμνη παχωμένη. Μια τεράστια
πίστα πατινάς, που χυάλιζε κάτω από το χι-
ονιέμένο Μιτσίμέλι. Πολλοί έκαναν βόλτες
πάνω της κι άλλοι γλιστρούσαν χελώνις.
Έκανα κι εγώ το ίδιο με τους φίλους μου. Παιρ-
ναμε σανίδες και γλιστρούσαμε πάνω στον πά-
γο. Η αίσθηση ήταν μοναδική!!! Ο παχωμένος
αέρας έκανε τα μάγουλά μας να μουκινίζουν
από το κρύο!

Όσο όριω, όριφρα κι αν περνούσα, ότι κι αν
έκανα, ένα ήταν το όνειρό μου κι ο κρυφός μου
ο πόθος: να χυρίσω στην πατρίδα! Μέσα μου
περίμενα πάντα αυτή τη στιγμή!

Και να που σήμερα αυτή η βιχή έφτασε
Το όνειρό μου πραγματοποιήθηκε! Είμαι εδώ...

Το βλέμμα μου χαίδεύει όλα τα γυμνά μέρη
Ο ήλιος της Κύπρου
Ζεσταίνει το σώμα και
την ψυχή μου... Η
καρδιά μου φτερουχίζει...

Αλλά, ένα περίεργο βυ-
ναίδημα με κατακλύζει...

Όλα είναι τόσο ίδια και ταυτόχρονα τόσο δια-
ρετικά!

Το μυαλό μου χυρνάει αιόρη μια φορά πίσω,
στο κρύο των Ιωαννίνων. Στο χιονοπόλεμο πο-
παίζαμε με τους φίλους μου και στον τεράστιο

χιονάνθρωπο που
είχαμε φτιάξει κάπου
στην αυλή του σχολείου
Χαροχελιάω...

Όσο όρως κι αν με
είχαν μαλωδεχτεί όλα
τα παιδιά, όσο φίλια

κι αν μου φέρονταν οι δάσκαλοί μου, πάντα
είχα την αίσθηση ότι δεν ανήκω εδώ,
παρότι είμαι υιός Έλληνας.

Η αγαπημένη Κύπρος και η επιβουλή
υπάρχουσάν πάντα στην καρδιά μου.

Η μοίρα όμως είχε άλλα σχέδια για μένα
φεύγοντας από τα Γιάννενα, ψάξαμε την
τύχη μας σε μια άλλη πόλη, τα Γρεβενά.
Ευεί τούσαν κάποιοι πατριώτες μας, που
υποχέθηκαν ότι μάνα θα τα τι βοηθήσουν.

7^ο Νηπιαγωγείο Ιωαννίνων (1^ο Τμήμα)

Στα Γρεβενά μας περίμενε ένας παρ
φίλος του πατέρα μου με την οικογένειά
του. Ήταν και αυτοί πρόσφυγες από τ
Κύπρο που μένανε σε ένα διαμέ
ρισμα που κατείχαν στα Γρεβενά.
Ο κύριος Δημήτρης, όπως τον έλεγαν

φαις Ξενοδοχίες δείχνουν
μας τις δύο
κεντρικές πλαζείες
των Γρεβενών, την
Πλαζεία Δημιλιανού
με τα κανόνια και
την Πλαζεία Ελευθε-

ρίας με το παλιό ρολόι. Τριγύρω όλη
η κίνηση με τα καφέ, τα εστιατό-
ρια και τα εμπορικά.

Τα Γρεβενά είναι ένας ορεινός
νομός της χώρας που φιλοξενεί κι ένα
ζερόσσιο κομμάτι του «Εθνικού Πάρκου
Βόρειας Πίνδου».

Όμως δεν θα ξεχάσω ποτέ την
εκδρομή που πήραμε ξεκινώντας από
τη Σμίξη (που είναι το πιο κο-
κινό χωριό στο χιονοδρομικό
κέντρο της Βασιλίτσας) με πολλές
παιδιά πέφτουν βρύσες και αρχο-
φυτά.

Η Σαμαρίνα είναι ένα παιχνίδι

χωριό τραγουδιμένο σε πολλά δημο-
κιά τραγούδια, χτισμένο στη πλατεί-
του Σμόλικα σε 1650 μέτρα υψόμε-
τη Η υπέροχη διαδρομή μας συνεχι-
στηκε μέχρι το Τρίκωμο όπου
επισκεφτήκαμε την παλιά πέτρινη
γέφυρα του Λζίς Λαί σου, πρό-
τοδης της Πίνδου.

Είναι ένα μονό-
στο γέφυρο, σε μεγα-
λύερο σε ύψος της
Δυτική Μακεδονία.

Την επόμενη μέρα
επισκεφτήκαμε την
κοινότητα του Σουλίου
με το υπέροχο φαράγγι
και το πέτρινο γέφυρο

της Παρτίτσας που έχει χαρακτηριστεί
περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Συνεχίζοντας πήγαμε στο Περιβόδι,
κοντά στα σύνορα με τα Ζαγοραχίρια.
Επειδή καθήκαμε στην καρδιά

της Βαλτίας κ'άντα γνωρίζο-
μαι την άγρια φύση και
τον όμορφο Εθνικό Δρυμό
με τα μουσεικά του. Εκεί
βρήκαμε και πολλά είδη
μανιχαρίων. Ο κύριος

Δημήτρης μου εξήγησε πως τα Γρεβενά
από το Νοέμβριο του 2007 έχουν ανακη-
ρυχθεί και επίσημα «η πόλη των
μανιχαρίων» και έχει ως σήμα κατα-
σθέν τα μανιχαρία που μπορεί να τα
βρει κανείς σε όλα τα εστιατόρια
και σε μαγαζιά που τα πωλούν σε
κάθε μορφή.

Μια άλλη μέρα δε θα ξεχάσω
που επισκεφθήκαμε το Παλαιονολογικό
Μουσείο στη Μηλιά Γρεβενών. Εκεί
μεταξύ των άλλων φιλοξενούνται και
οι μεγαλύτεροι χαλκί οδοντί του
κόσμου μήκους 5,02 μέτρων από
μαστοδόντα ηλικίας 3 εκατομμυρίων
χρόνων (θραυσιο Γκίνες).

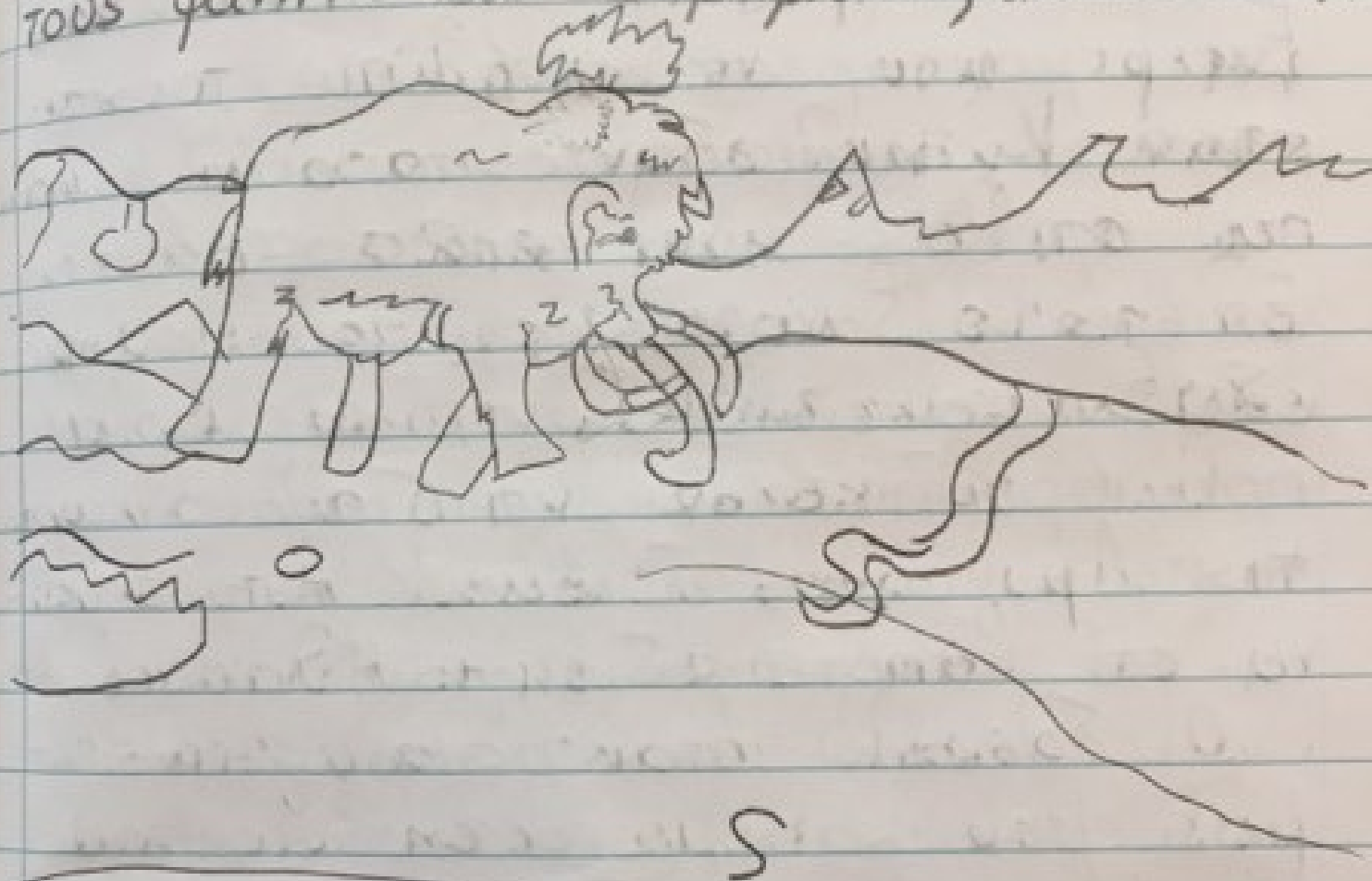
Όμως όσο όμορφα και αν περ-
νούσα στα Γρεβενά, ένα ή ζαν το
όνειρό μου, να θυρίσω πίσω
στην Κύπρο, στην πατρίδα μου
στο σπίτι μου. Άραγε θα γινό-
ζαν ποτέ αυτό μου το όνειρο
πραγματιώζουσα; Ποιος ξέρει;

Προς το παρόν έπρεπε να αλ-
λάξουμε σπίτι, αφού για λίγο
καιρό θα μας φιλοξενούσε
έναν άλλο φίλο του πατέρα
μου που έμενε στη Μηλιά
Γρεβενών.

3^ο Δημοτικό σχολείο Γρεβενών (Εξ')

Η Μηλιά Γρεβενών ήταν μικρό και
όμορφο χωριό και η ζωή μου εκεί ήταν
πολύ ήρεμη. Η μητέρα μου ξεκίνησε
αμέσως να δουλεύει στα χωράφια και
σε άλλες αγροτικές δουλειές. Εγώ γρα-
φτήκα στο σχολείο. Όλα τα παιδιά με
ρώτησαν με ενδιαφέρον τι ακριβώς είχε
γίνει στην πατρίδα μου και πώς εγώ

βρέθηκαν στο χωριό τους. Η ιστορία μου
τους φάνηκε σαν παραμύθι, αλλά δυστυχ

για μένα ήταν πραγματικότητα.

Η μητέρα μου έλειπε από το σπίτι
πολλές ώρες γιατί εργαζόταν εκκλησία.
Το βράδυ γυρνούσε κουρασμένη αλλά
είχε πάντα χρόνο για να καθίσει μαζί
μου και να μιλήσουμε. Οι γείτονές μας
ήταν πολύ καλοί, και συνέχεια μας ρω-
τούσαν αν χρειαζόμασταν κάτι.

Εμένα μου έρεσε να πηγαίνω στο

παλαιοντολογικό μουσείο της Αθήνας.
Εκεί μου άρεσε να βλέπω τους τερα-
στιούς χαυλιόδοντες από το μαμούθ
που βρέθηκε εκεί το 2007.

Επίσης, ο Συναγός του μουσείου μου
έδειξε και ένα... δόντι κοιραχάρια!
που βρέθηκε σε ένα διπλανό χωρίο
τις Αμυδαλιές Τρεβενών. Αυτό σημαί-
νει ότι κάποτε εδώ ήταν θάλασσα!!

Οι δασκαίλοι ήταν πολύ ευγενικοί
μαζί μου και με το εχολείο μου
κάναμε πολλές εκδρομές σε κοντινά
μέρη: Καβτοριά, Μέτσοβο, Κέρκυρα.

Πολλές φορές περπατούσα στο
δάσος που ήταν γύρω από το χωρίο
και έβλεπα πατημασιές από άχρηστα
ζώα, ειδικά όταν χιόνιζε.

Μια μέρα η φίλη μου η Αργυρώ
με πήγε στο σπίτι της γιαγιάς της
της κυρίας Βασιλικής. Μόλις άκουσε
την ιστορία μου, με αγκάλιασε και

πολη που λέγεται Λάριβα και απέ-
χει 2 ώρες από τα Γρεβενά, γιατί
εκεί της είπαν ότι θα βρει πιο
εύκολα δουλειά στον απέραντο
θεσσαλικό κάμφο...

2^ο Δημοτικό Σχολείο Γρεβενών
(Γ' τάξη)

Έτσι μαζέψαμε τη λιχουσιή πραγμάτεια
μας και πήραμε τη σειρά για τη Λά-
ριβα. Θυμάμαι τα βουρκωμένα μάτια
της μάνας, όταν ανέβηκαμε στο ξενο-
ρείο με προορισμό τη Θεσσαλική μεγαλού-
πολη. «- Μάνα, μα ήτα που έολης; κλαι-
εις;» τη ρώτησα απορημένος. «- Οί για
μου. Εν ελπίω. Κάκι ερπήκεν μες στο μά-
τι μου». Δεν ξαναμίλησα. Ανάστέναξα,
έκλεισα τα μάτια μου και την άκουγα
που μουρμούριζε τραγουδιστά «Γη σ'ε
πικραμένης Παναχιάς, γη του Λίβα και
τ' αδίκου χαρού...»

Όταν φθάσαμε στη Λάρισσα μας συνάντησε ο κυρ-Αχιλλέας. Ζητούσε χέρια εργατικά για τ'αμπέλια του. Η μάνα δεν έχασε την ευκαιρία. Δέχθηκε. Σάμπως μπορούσε ν'αρνηθεί; Αρκεί δουλειά να βρισκόταν. Άλλα συχούριά! Ο κυρ-Αχιλλέας τα κτήματά του τα είχε έζω από τη Λάρισσα, σε μια περλοχή που ονομάζονταν Τύροναβος. Μας βοήθησε να νοικιάσουμε κι ένα μικρό σπιτάκι δίπλα στο δικό του. Η μάνα όταν είδε το χαμηλό σπίτι με τα σκουροπράσινα παραθυροφάλα, τις ανθισμένες μυρωδάτες λεμονιές και τον ήλιο να τις φωτίζει απλόχερα δάκρυσε και μ'ένα βουβό νύμα ευχαρίστησε τον κυρ-Αχιλλέα. Αχ! Αυτό πως... θύμιζε στην Κύπρο το καλοκαίρι. Αχ! Τούτες οι λεμονιές... έφερναν έστω και άθελα τους στη μυρωδιά του νησιού μας.

Ακόμα θυμάμαι τα ήσυχα ζεστά καλοκαίρινά

βράδια στη Λάρισα όταν καθίσατε στη
βεράντα κι ανασαίνατε τ' αρώματα που έφερνε
η νυχτιά... Ήταν η ώρα της Σιωπής!

Μας κέρδισε τούτη η πόλη. Μας κέρδισαν και οι
φιλόξενοι άνθρωποι της. Κάθε απόγευμα-όταν τελείωνα
τα μαθήματα-ο κυρ-Αχιλλέας με τη γυναίκα του,
κυρία Ευρυδίκη μας περίμεναν για να μας δείξουν
τα μυστικά ενός ωραίου κήπου. Του κυρ-Αχιλλέας,
τον λέγαμε αλλιώς πειραχτικά "Περιβοδάρι". Μα δεν
παρεξηγούνταν, μονάχα γελούσε κι έλεγε: «Δεν θές
μπρε να χίνεις και συ σαν κι εμένα περιβοδάρις
Α' Α' Α'». Όταν χυρίσες στα βέρη σου θα χρειαστεί
να ζαναφύξεις τον κήπο σου!» και δαγκώνονταν
αμέσως γιάς η κυρία Ευρυδίκη του 'ριχνε
ματιές-οαίτιές που με στεναχώρησε, άθελά του,
θυμίζοντας με τα χρώματα της πατρίδας μου. Κι
έτρεχε στο πιο κοντινό ζαχαροπλασείο να φέρει
χάλαβ' φαρσαδικό να φάω για να περάσει η
στεναχώρια.

«Να ελπίσετε», παρηγορούσε η μητέρα μου η
κυρία Ευρυδίκη κρατώντας σφιχτά το χέρι της,

«Η ελπίδα και η πίστη στο θεό κρατούν όρθιο τον άνθρωπο». Συμφωνούσε η μάνα μου και αναθαρρούσε από τις ευδοχημένες κουβέντες.

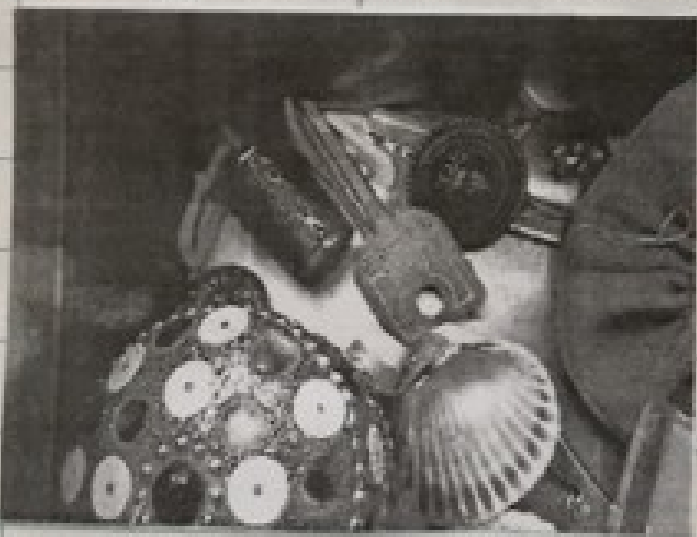
Και στη Λάρισσα μπορεί να μη δουλέψα στα αμπέλια, για να² χω χρόνο να διαβάσω, αλλά έμαθα να φτιάχνω σκιάχτρα για να φροβίζουν τα πουλιά που τρώγε τα σταφύλια. «Μάθε τέχνη κι άσπινε κι άρα πεινάσεις πιάστηνε» έλεγε σ² όλα τα παιδιά ο κυρ-Αχιλλέας. Γελούσε ερείς. Τι θέλαμε όλα τα παιδιά ή καλύτερα τι θέλουν πάντα τα παιδιά; Καλοσύνη κι αγάπη για να αισθάνοχται ασφαλή!

Ασφάλεια! Λέξη απεριόριστη. Θα σας ηω γιατι Παρασκευή μεσημέρι, μόλις είχα σχολάσει από το σχολείο. Πέρασα από το ταχυδρομείο, όηως πάντα για να δω αν είχατε κάποιο γράμμα. Κάποιο για τον πατέρα. Πήχα βέβαια κακόκεφος γιατί ήξερα πως ο ταχυδρόμος θα κουκούσε αρνητικά το κεφάλι του και θα συνέχιζε αδιάφορα τη δουλειά του. Όμως είχα άδικο! Υπήρχε ένα γράμμα για μας, με αποστολέα για κρατική υπηρεσία της

Αθήνας. Πετώντας πήγα στη μάνα μου! Τη βρήκα καθισμένη γάμω, να έχει στα γόνατά της ένα κόκκινο βελούδινο κουτάκι και να κοιτά διακριτικά μια ασπρόμαυρη φωτογραφία του πατέρα.

«- Μάνα, μάνα! πείσαι πέφτοντας από τη φόρα που είχα.

«- Μα ήντα που συμβαίνει γιόκα μου; Έχινεν κάτι Έπαθες τίποτα; Ή, είνε ανήσυχη και έβαλε ζανά τη φωτογραφία μέσα στο κουτί.

«Οί μάνα μου! Έχουμε χράμμα από την Αθήνα.

Είχαν για τον πατέρα. Ακούς μάνα; Για τον πατέρα!!!»

Εκείνη την ώρα την είδα να ανοίγει ζανά το κουτί

και να βρίσκει ένα κλειδί. Δεν μίλησε. Το πήρε στα χέρια της, το φίλησε και το ζανάβαλε απαλά μέσα.

Η Αθήνα μας καλούσε. Τα γέα για τον πατέρα είχαν αρχίσει αλλά η υπομονή μας είχε κερδίσει το στοίχημα του χρόνου.

9ο Δημοτικό Λάρισας (Δ'1)

ΠΑΡΘΕΝΟΥΣ

Πήραμε το γεωγραφείο του ΚΤΕΛ και πήγαμε στην Αθήνα. Εκεί ρωτήσαμε και μας είπαν για ένα φθινόξιο δωχείο στο Αιγάλεω για να διακονηθούμε. Πήραμε το ασπύδι και φυτόστασ στο ξενόδωχείο χωρίς να βγάλαμε μπουκιά στο στόμα μας, πέρασε για ύπνο γιατί ήμασταν πολύ κουρασμένοι.

Την επόμενη μέρα πρωί πρωί, πήγαμε να πάρουμε το γραμμάτιο της πρεσβείας της Κύπρου. Το αναίξαμε με χέρια τρεμάμενα και μέσα έγραφε να έρθετε στην Κύπρο γιατί έχουμε νέα που σας ενδιαφέρουν. Η καρδιά μας άρχισε να χτυπάει δυνατά. Πήγαμε τρέχοντας σε ένα ταξιδιωτικό γραφείο και ζητήσαμε αεροπορικά εισιτήρια για Κύπρο. Είχε διτελεψία για το επόμενο πρωί. Τα αγοράσαμε με τα χρήματα που είχαμε μαζί μας και γενικά σκευασμένα αισιοδοξία πήγαμε για καμπό.

Όσο την επόμενη μέρα την περάσαμε στο ξενόδωχείο. Δεν μπορούσαμε να πιούμε τίποτα, σκευασμένοι την ύρα που το πούμε στο αεροπλάνο.

Από μωρός ανελρευόμενα να έστω στην Αθήνα να
δεν τα τόσα τωρα μουσεία, της Ακρόπολης του
Λευαθρό και τόσα και ήμαρ, εδώ δεν είχα το
καράζιο να πωω δαυδείο. Βγήμα στο μωδαγίον
μου και είδα στα δεξιά μου το όρος Αιγάλεω, που
κατόταν ο Ξέρξης και έβρεσε τη ναυμαχία της
Σαλαμίνας και στα αριστερά μου φαίνεται γίγας
εξαιτίας του νεράς, ο Προδρόμος.

Οι υίες μέχρι το πρωί υίγισαν τωρα αρχά.
Ούτε εγώ ούτε η μητέρα μου δεν υγείσαμε μαζί όση
τη νύχτα. Επαιτέρας ο ήγλιος άρχισε να ξεροβίγει. Ετο
Ετομαστίνουμε, ταχρίσαμε το ξεροβίγιο μας και πωίσαμε το
μερό για το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος. Η ώρα
που θα πωίναμε στο αεροδρόμιο για την πατρίδα
είχε υτάσει....

10° Στρογγύλο ορχείο Αιγάλεω, πύκνα Α1

Αεροθάνα όψη για υατασκευή του ανθρώδου, όψη μια
μήμητη της φύσης. Μεζοζοια άνθρα αεροθάνα δου βέρνουν
τους ανθρώδους υουζά, ενώνουν ομοφέντες, σαν μεταναστευτικά
θουγιά δου μεταφέραν τα διο αδύναμα σ' ένα υαλύτερο
αύριο. Μαύρα αεροθάνα σαν ορνια δου αδ' τα σάλαυ

σθάβρα τους ζερνοί σου γρεζιώτσοιστές-στρατιώτες
του ματαυτάκι μαυρίζοντας τον ουρανό και τις
ψυχές μας.

Κάθε φορά που αμείβεται ήχος αεροδρόμου η
μάνα μου τρέχει θανατόβλητη, να χιτώσει από ένα
μη αόρατο κίνδυνο που την καταδιώκει. Τώρα
στέκεται στην αίθουσα αναμονής μπροστά από
την τζαμαρία και μοιζάει θαλαμίστη. Τη θηλάζω...

- Τι σε βασανίζει μάνα;

- Φοβάμε γιέ μου! Θα 'ναι για υαρό; Τι θα μας
δαν για τον πατέρα σου; Θα τον δουρέ; Ζει; Τι
θα θέρασε; Όχι! Θεέ μου δώσε μου δύναμη!

Αδύνατο να βρω πρέμια, τα ερωτήματα της
βούζαν στο κεφάλι μου. Τι να της έλεγα; Πως φοβόμουν
κι εγώ, πως έιωθα μικρός; Πως έβγα θαμείνο το
απόρι που στενόταν και μοιζάζε με αγωνία έξω
από το θαράθυρο να δει τον πατέρα να μοιζάζει
από τη δουρεία για να τρέξει στην αγορά για
του φωνάζοντας Ηρθεεεεε! Αλήθεια τόσο μου έλειπε
εμείνη η αγορά.

Φθάσαμε, η αθότατη θροσείωση με εθαναφέρει

στο σήμερα Γυρνάω προς τη μάνα μου. κρατάει
το κίτρινο βελούδινο πουτόκι, βάζει το χέρι και
μου το δίνει.

- Πάρτο το χέρι μου να ανοίξεις την θύρα
του σπιτιού μας.

Δε μίλησα έντονα υποτακτικά. Έθρηθε να
σεβαστώ την εθιμοτυπία της Βηθουλε από το
αεροδρόμιο και θύραμε ένα ταξί. Ο ήλιος έλαμπε,
αλλά ήταν αδύνατο να ζεσταίνει τις καρδιές μας.
Ήτατα έξω από το δαράθρο για έμπιστο
τόσο οικεία και ταξίδια σιγή τόσο ξένη.
Είχα την αίσθηση πως άφησα εδώ και όπως
ήταν σαν να εβρέθα αυτό τον τόπο θύρα
βράδι.

Μια θαρρίδα τόσο ζωήλικη και τόσο ξένη.
Πήραμε μια στροφή και μέραστρά μας
ζεθρόλαβε ένα στέγαστρο σαν το δικό μας,
άθροια μου έσφιξα στην τσέπη μου το
χέρι, σφίχτηκε η καρδιά μου. Από μέσα
έβγαλλε μια οισομένη οδώς τη δικιά μας
οισομένη οδώς τη δικιά μας οισομένη

θριν την εσθνη. Η καύνα αυτή μαλαρία στη
καρδιά μου. Η δική μας ομογένεια χωρίστη
και πήρε το δρόμο του ξεριζωμού. Η μητέρα
μου, γύρισε προς το μέρος μου με μια
ματιά στο συμπόνια και κατανόηση. Την αίτηση
στη Διερευνητική Επιτροπή για τους Αρνούμενους
Φθάνοντας εκεί η υπεύθυνη μας ενημέρωσε
ότι έχουν ετοπίσει ένα άντρα, ο οποίος είχα
βρει πως είναι ο πατέρας μου. Από στιγμή σε
στιγμή θα ερχόταν για ταυτοποίηση γενετικού
υλικού. Όπως μας εξήγησαν ο άντρας αυτός είχε
πιαστεί ακριβώς. Τον είχαν στείλει μαζί με
πολλούς άλλους σε φυλακές στην Τουρκία. Επέστρεψε
με στην Κύπρο δέκα χρόνια μετά. Δυστυχώς
όμως έχασε τη μνήμη του και δεν είχε χαρτιά
που να πιστοποιούν την ταυτότητα του. Επρέπε
να φτιάξει τη ζωή του από την αρχή, το
μόνο που θυμόταν ήταν να καλλιεργεί τη γη.
Έτσι βρέθηκε σε ένα χωριό έξω από τη Λεμεσό
της Ασία. Οι κάτοικοι του χωριού φρόντισαν τον
καλοδέχτηκαν και έγινε ένας από αυτούς. Τον τρεφού-

ελευθερία παρό βασιανίζοταν από μήνες που επανέ-
ρχονταν ειρώνες, σιγμές από της κέρυβια τον κα-
λούσαν. Ένας φίλος του τον πήρε στην επιτροπή
συνουμένων με την ελπίδα να βρει τους δικούς
τους.

Στο θάλαμο αναμονής η καρδιά μου κόντευε
να σπάσει από την αγωνία. Η μητέρα μου
έσφιγγε στα χέρια της το κόκκινο βελούδινο
κουτάκι με την ασπρόμαυρη φωτογραφία του πατέρα.
Κάθε λεπτό που περνά μαρτύριο ελπίδας που μπορεί
να διαφευθεί.

Η πόρτα ανοίγει ένας ηλικιωμένος άντρας μπήνει.
Το βλέμμα του περιεργάζεται το χώρο και σταματά
σε μένα. Με κοιτάει επίμονα, η ματιά του γίνεται
πιο έντονη, σταματάει πάνω από το γρύδι μου, ση-
μάδι από τραύμα, παράσημο των παιδικών μου σκανδα-
λιών. Πόσο είχαν φοβηθεί οι γονείς μου τότε, είχε
χάσει πολύ αίμα, ένας θεός ξέρει πως χίτωση.
— Κυρία Αντρέα γιάζε! Φώναξε η υπεύθυνη.

Όμως δεν την ακούει, το βλέμμα του προς μένα
γίνεται όλο και πιο βαθύ. Φέρνει απαλά το χέρι

του στο μετωπο μου και ακουμπάει το σημάδι.

- Γιόχα μου, πρόσθε παιδί μου! Έναν σε έχω, τζιαν σε χάσω κι θα πάμω;

Τότε κορμί μου τρέμει, αυτό το άσχημα, μετά από τόσα χρόνια κλαίει από χαρά.

Η οικογένεια μας ενώθηκε ξανά! Υπάρχουν πληχές, ξανά να δειψούμε και τόσα να πούμε. Δεν έχουμε το σπίτι μας, όμως έχουμε θέληση να προσπαθήσουμε να ψειάσουμε από την αρχή τη ζωή μας.

Αρχίζουμε να κάνουμε και πάλι όνειρα. Ποιος ξέρει αφού η οικογένεια μας ενώθηκε ίσως η ώρα που θα ενωθεί η μοιρασμένη μας πατρίδα να μην αρθεί. Θα υπάρχουν πληχές, τραύματα να επουλωθούνε. Με καλή θέληση μπορούμε να πετύχουμε πολλά.

Δ', Στ', Δημοτικό Σχολείο Ασχάτας